

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

Plan van aanpak Ondernijning en weerbaarheid

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2018-000346	☒ B & W	06-03-2018
Datum	16-02-2018	☒ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
02 Openbare orde en veiligheid		College van B & W	
Portefeuillehouder Burgemeester		- Burgemeester	- Weth. Kolkman
		- Weth. Grijzen	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☐ Openbaar	--
		☒ Besloten	06-03-2018

Routing	d.d.	par.	
Regiemanager	27-02-2018	☐ adj.secr.	--
Burgemeester	23-02-2018	☒ gem.secr.	28-02-2018
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2018-03-08

Bijlagen

Plan van aanpak Ondernijning en weerbaarheid

Ondernijningsbeeld Deventer rapportage

Infographic Deventer

B & W d.d.: 06-03-2018

Besloten wordt:

- 1 Het plan van aanpak ondernijning en weerbaarheid vast te stellen inclusief de hierin opgenomen voorstellen voor de aanpak;
- 2 de raadsmededeling vast te stellen;
- 3 de raadsmededeling, het plan van aanpak en de infographic aan te bieden aan de raad;
- 4 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
Ondernijningsbeeld Deventer rapportage
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
---------------------------------------	-----

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Ondermijnende criminaliteit bestaat uit alle vormen van criminaliteit die een bedreiging zijn voor de integriteit van onze maatschappij. Kenmerkend voor ondermijning is de vermenging van onder- en bovenwereld. Ondermijnende criminaliteit tast het vertrouwen in de overheid en in de rechtstaat aan. Daarom is het belangrijk hier effectief tegen op te treden. Om gezamenlijk een vuist te maken tegen de onderwereld is het belangrijk dat de overheidspartners hun krachten bundelen en duidelijk zicht krijgen op wat er speelt.

In mei 2017 is een projectvoorstel opgesteld om te komen tot een programma ondermijning en weerbaarheid.

In dit kader is op 6 oktober 2017 door het RIEC aan het driehoeksoverleg van burgemeester, officier van justitie en de teamchef van basisteam IJsselland Zuid van de politie het "Ondermijningsbeeld Deventer" opgeleverd. Het ondermijningsbeeld is een momentopname van de ondermijning binnen onze gemeente dat tot stand is gekomen op basis van kennis, ervaringen en inzichten van professionals die zicht hebben op de ondermijnende criminaliteit. Het geeft inzicht in de verschillende verschijningsvormen voor zover de professionals deze hebben waargenomen. Het geeft een indruk van wat er speelt, welke personen betrokken zijn, wat belangrijke locaties zijn en wie faciliteren.

Als belangrijkste fenomenen die in Deventer worden waargenomen zijn genoemd:

- Drugs (Handel in hard- en softdrugs, Drugsgebruik, Hennepteelt, Maatschappelijke acceptatie);
- Illegaal gokken (Poker en illegale gokzuilen in: horecagelegenheden, leegstaande panden, internetcafés, belwinkel, garageboxen en kapsalons);
- Arbeidsuitbuiting (Slechte werkomstandigheden in relatie tot illegale kamerverhuur: woninghuur wordt ingehouden op werkloos, slechte huisvesting, hoge huren en overbewoning);
- Milieu (Afvaldumpingen, verwijderen asbest zonder registratie, vervuilde grond, afvoeren witgoed zonder registratie);
- Zorgfraude (In combinatie met kamerverhuur, zorgaanbieder ronselen klanten, benodigde zorg wordt niet geleverd, wel gedeclareerd).

In het voorliggende plan van aanpak worden de gekozen programmalijnen nader uitwerkt. Het programma wordt uitgelijnd langs de volgende sporen:

1. Aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking

Gericht op het verstoren van de criminele industrie door het integraal aanpakken van criminele kopstukken, faciliteerders, locaties, gelegenheden en vermogen in deze industrie.

2. Doorontwikkelen interventiestrategieën

Criminelen vinden steeds nieuwe manieren om de samenleving te ondermijnen. Het is daarom essentieel dat de overheid haar interventiestrategieën ook blijft ontwikkelen.

3. Maatschappelijke weerbaarheid

Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid is gericht op de het vergroten van de bewustwording en de sociale norm in de samenleving.

4. Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid

Hierbij draait het om bewustwording, zowel ambtelijk als bestuurlijk, van het feit dat de gemeente wordt gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren.

5. Inrichten van een meldpunt

Een meldpunt wordt ingericht waar de gemeentelijke collega's terecht kunnen met signalen m.b.t. ondermijning.

6. Intelligence

De ondersteuning vanuit intelligence is gericht op het ondersteunen van de aanpak, door middel van het

opbouwen en borgen van een goede lokale informatiepositie op zowel casus als fenomeenniveau.

Beoogd resultaat

Het doel van de aanpak is om de gemeente weerbaar te maken. Dit stelt de gemeente in staat proactief, preventief en reactief ondermijning te voorkomen en bestrijden. De gemeente weet vormen van ondermijnende criminaliteit te voorkomen, weet misbruik van de gemeentelijke faciliteiten en regelgeving te voorkomen en is in staat eigen middelen samen met de overheidspartners in te zetten ten bestrijding van ondermijning.

Kader

- Meerjarenvizie Veiligheid "samenwerken aan een veiliger Deventer 2015-2018"
- Projectvoorstel aanpak ondermijning en weerbaarheid

Argumenten voor en tegen

Voor:

Door een aanpak tegen ondermijnende criminaliteit dragen we bij aan een weerbare overheid en een weerbaar en veiliger Deventer.

Tegen:

Ondermijnende criminaliteit is een ingewikkeld vraagstuk, waarbij de hele samenleving direct betrokken is. Het is diep vertakt in onze samenleving. Dit maakt de aanpak een zaak van lange adem van de overheid. En daarmee ook van capaciteit.

Extern draagvlak (partners)

De aanpak beoogt nadrukkelijk brede samenwerking met zowel de veiligheidspartners binnen het samenwerkingsverband van het RIEC als met onze bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de eigen gemeentelijke organisatie als geheel. De driehoek heeft met dit plan ingestemd.

Financiële consequenties

Voor de opstart van het programma is een bedrag van € 100.000 beschikbaar voor de uren van de programmaleider. Overige opstartkosten zullen in eerste instantie worden gedekt vanuit programma 2.

In de opmaat naar de voorjaarsnota zullen een aantal uitvoeringsscenario's worden uitgewerkt variërend van een minimaal uitvoeringsniveau binnen de aanpak tot een stevige uitvoering van de in dit plan verwoorde ambitie inclusief de hiervoor benodigde financiële middelen.

Bij de voorjaarsnota 2018 zal een voorstel worden gedaan voor middelen voor de aanpak op basis van de eerste ervaringen en de scenario's.

Aanpak/uitvoering

Zie plan van aanpak

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Plan van aanpak Ondernijning en weerbaarheid		
Mededelingennr	2018-000346	Portef.houder	Burgemeester
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	6 maart 2018

1. Inleiding: waarom deze mededeling

In aansluiting op de veiligheidsavond d.d. 13 december jl. informeren wij u hierbij over het plan van aanpak Ondernijning en weerbaarheid.

2. Kader

Meerjarenvisie Veiligheid "samenwerken aan een veiliger Deventer 2015-2018"
Projectvoorstel aanpak ondernijning en weerbaarheid

3. Kern van de boodschap

Uw raad een plan van aanpak aan te bieden om ondernijnende criminaliteit te voorkomen en te bestrijden. Het doel van de aanpak is om de gemeentelijke organisatie en de Deventer gemeenschap weerbaar te maken. Dit stelt ons in staat proactief, preventief en reactief ondernijning te voorkomen, te bestrijden, misbruik van de gemeentelijke faciliteiten en regelgeving te voorkomen en tevens eigen middelen samen met de overheidspartners in te zetten ter bestrijding van ondernijning. Dit plan omschrijft de acties die de wij de komende tijd oppakken om georganiseerde en ondernijnende criminaliteit tegen te gaan.

4. Nadere toelichting

Ondernijnende criminaliteit bestaat uit alle vormen van criminaliteit die een bedreiging zijn voor de integriteit van onze maatschappij. Kenmerkend voor ondernijning is de vermenging van onder- en bovenwereld. Ondernijnende criminaliteit tast het vertrouwen in de overheid en in de rechtstaat aan. Daarom is het belangrijk hier effectief tegen op te treden. Om gezamenlijk een vuist te maken tegen de onderwereld is het belangrijk dat de overheidspartners hun krachten bundelen en duidelijk zicht krijgen op wat er speelt.

In mei 2017 is een projectvoorstel opgesteld om te komen tot een programma ondernijning en weerbaarheid.

In dit kader is op 6 oktober 2017 door het RIEC aan het driehoeksoverleg van burgemeester, officier van justitie en de teamchef van basisteam IJsselland Zuid van de politie het "Ondernijningsbeeld Deventer" opgeleverd. Het ondernijningsbeeld is een momentopname van de ondernijning binnen onze gemeente dat tot stand is gekomen op basis van kennis, ervaringen en inzichten van professionals die zicht hebben op de ondernijnende criminaliteit. Het geeft inzicht in de verschillende verschijningsvormen voor zover de professionals deze hebben waargenomen. Het geeft een indruk van wat er speelt, welke personen betrokken zijn, wat belangrijke locaties zijn en wie faciliteren.

Als belangrijkste fenomenen die in Deventer worden waargenomen zijn genoemd:

- Drugs (Handel in hard- en softdrugs, Drugsgebruik, Hennepteelt, Maatschappelijke acceptatie);
- Illegaal gokken (Poker en illegale gokzuilen in: horecagelegenheden, leegstaande panden, internetcafés, belwinkel, garageboxen en kapsalons);
- Arbeidsuitbuiting (Slechte werkomstandigheden in relatie tot illegale kamerverhuur: woninghuur wordt ingehouden op werkloon, slechte huisvesting, hoge huren en overbewoning);
- Milieu (Afvaldumpingen, verwijderen asbest zonder registratie, vervuilde grond, afvoeren witgoed zonder registratie);
- Zorgfraude (In combinatie met kamerverhuur, zorgaanbieder ronselen klanten, benodigde zorg wordt niet geleverd, wel gedeclareerd).

In het voorliggende plan van aanpak worden de gekozen programmalijnen nader uitwerkt. Het programma wordt uitgelijnd langs de volgende sporen:

1. Aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking

Gericht op het verstoren van de criminele industrie door het integraal aanpakken van criminele kopstukken, faciliteerders, locaties, gelegenheden en vermogen in deze industrie.

2. Doorontwikkelen interventiestrategieën

Criminelen vinden steeds nieuwe manieren om de samenleving te ondermijnen. Het is daarom essentieel dat de overheid haar interventiestrategieën ook blijft ontwikkelen.

3. Maatschappelijke weerbaarheid

Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid is gericht op de het vergroten van de bewustwording en de sociale norm in de samenleving.

4. Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid

Hierbij draait het om bewustwording, zowel ambtelijk als bestuurlijk, van het feit dat de gemeente wordt gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren.

5. Inrichten van een meldpunt

Een meldpunt wordt ingericht waar de gemeentelijke collega's terecht kunnen met signalen m.b.t. ondermijning.

6. Intelligence

De ondersteuning vanuit intelligence is gericht op het ondersteunen van de aanpak, door middel van het opbouwen en borgen van een goede lokale informatiepositie op zowel casus als fenomeenniveau.

Bij de voorjaarsnota 2018 zal uw raad een nader voorstel worden gedaan voor benodigde middelen van de aanpak op basis van de eerste ervaringen.

Aanpak ondermijning en weerbaarheid

Plan van Aanpak

1. Aanleiding

In mei 2017 is een projectvoorstel opgesteld om te komen tot een programma ondermijning en weerbaarheid. Het programma is op 1 oktober 2017 van start gegaan en kent een looptijd van ca. 1 jaar. In het voorliggende plan van aanpak worden de gekozen programmalijnen nader uitwerkt.

Ondermijnende criminaliteit bestaat uit alle vormen van criminaliteit die een bedreiging zijn voor de integriteit van onze maatschappij. Kenmerkend voor ondermijning is de vermenging van onder- en bovenwereld. Ondermijnende criminaliteit tast het vertrouwen in de overheid en in de rechtstaat aan. Daarom is het belangrijk hier effectief tegen op te treden. Om gezamenlijk een vuist te maken tegen de onderwereld is het belangrijk dat de overheidspartners hun krachten bundelen en duidelijk zicht krijgen op wat er speelt.

2. Kenmerken van ondermijnende activiteiten

Criminaliteit met een ondermijnend karakter, heeft nadelige gevolgen op de samenleving en zorgt voor gevoelens van onveiligheid. Het tast onze rechtstaat aan.

Net als bonafide ondernemers moeten criminelen voor hun activiteiten gebouwen huren, kopen of bouwen. En spullen kopen en vervoeren. Dus zijn criminele ondernemers afhankelijk van allerlei voorzieningen en sectoren in de bovenwereld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om financiële dienstverleners die de criminele winsten witwassen. Maar het gaat ook om de noodzakelijke legale logistieke voorzieningen, infrastructuur, technische expertise en de overheid. Criminelen doen daarvoor zaken met mensen die soms helemaal niet weten dat ze met criminelen te maken hebben. Ze hebben bijvoorbeeld ambtenaren nodig voor het afgeven van vergunningen of het uitvoeren van een controle.

Hierdoor ontstaan verwevenheid tussen onder- en bovenwereld. En daarin schuilt het ondermijnende karakter van de georganiseerde criminaliteit.

Ondermijning kenmerkt zich door *verschillende factoren*:

- Het vindt georganiseerd plaats.
Vaak is er sprake van georganiseerde bendes die vergeleken kunnen worden met maffia-achtige praktijken zoals bijvoorbeeld de Outlaw Motor Gangs (OMG).
- Er is sprake van crimineel gedrag en strafbare feiten
Dit crimineel gedrag varieert van heling tot witwassen, drugshandel tot bedreiging, fraude tot mensenhandel, etc.
- Onschuldige mensen raken betrokken, ook zonder zich daarvan bewust te zijn. Onschuldigen raken niet alleen betrokken, zij lopen ook kans om slachtoffer te worden.
Het is bekend dat hennepkwekers mensen ronselen in kwetsbare posities bijvoorbeeld bij voedselbanken of boeren met leegstaande schuren benaderen voor het huren daarvan. Maar ook zorgaanbieders komen meer in beeld doordat zij frauderen door wel geld te incasseren terwijl er onvoldoende zorg wordt geleverd.
- Er is sprake van een gevaar
Hennepkwekerijen worden meestal amateuristisch aangelegd met grote risico's op brand.

Iedereen kan slachtoffer worden van ondermijning en van criminele activiteiten. Vaak weet je wel dat er iets 'niet pluis' is, maar is het toch verleidelijk om 'weg te kijken' of te profiteren van het voordeel. Een bekend voorbeeld is het kopen van een gestolen fiets of telefoon: heling!

De criminele activiteiten werken als een olievlek. Hierdoor wordt 'de cirkel van invloed' van criminelen steeds groter. En daarmee worden de organisaties ook professioneler.

Ondermijning is aan de buitenkant vaak niet direct zichtbaar. Het kweken van meer dan 5 hennepplantjes, lid zijn van een motorclub, verhuren van een schuur. Dit zijn het soort activiteiten die niet direct

3. Een beeld van wat er speelt

Op 6 oktober 2017 is door het RIEC aan het driehoeksoverleg van burgemeester, officier van justitie en de teamchef van basisteam IJsselland Zuid van de politie een “ondermijningsbeeld” opgeleverd. Het ondermijningsbeeld is een momentopname van de ondermijning binnen onze gemeente dat tot stand is gekomen op basis van kennis, ervaringen en inzichten van professionals die zicht hebben op de ondermijnende criminaliteit. Het geeft inzicht in de verschillende verschijningsvormen voor zover de professionals deze hebben waargenomen. Het geeft een indruk van wat er speelt, welke personen betrokken zijn, wat belangrijke locaties zijn en wie faciliteren.

Als belangrijkste fenomenen die in Deventer worden waargenomen zijn genoemd:

Drugs

- Handel in hard- en softdrugs
- Drugsgebruik
- Hennepteelt
- Maatschappelijke acceptatie

Illegaal gokken

- Poker en illegale gokzuilen
- In: horecagelegenheden, leegstaande panden, internetcafés, belwinkel, garageboxen en kapsalons.

Arbeidsuitbuiting

- Slechte werkomstandigheden
- In relatie tot illegale kamerverhuur: woninghuur wordt ingehouden op werkloon, slechte huisvesting, hoge huren en overbewoning

Milieu

- Afvaldumpingen
- Verwijderen asbest zonder registratie
- Vervuilde grond
- Afvoeren witgoed zonder registratie

Zorgfraude

- In combinatie met kamerverhuur
- Zorgaanbieder ronselen klanten
- Benodigde zorg wordt niet geleverd, wel gedeclareerd.

4. Plan van aanpak 2017-2018

Ondermijnende criminaliteit is een ingewikkeld vraagstuk, waarbij de hele samenleving direct betrokken is. Het is diep vertakt in onze samenleving. Zo zien we regelmatig dat families van generatie op generatie doorgroeien in de criminaliteit. En dat er in de bovenwereld krachten zijn die deze criminaliteit mogelijk maken. Dit maakt de aanpak een zaak van lange adem. Het diepgewortelde probleem van ondermijning lossen we niet zo even op. Toch willen we dat de aanpak al direct zichtbaar en voelbaar is. Daarom kiezen we voor een programmatische aanpak met breed geformuleerde programmasporen en acties voor de kortere en de langere termijn. Het gaat hier om de grote lijnen waarvoor een nadere uitwerking volgt. Dit programma is op 1 oktober 2017 van start gegaan en heeft in 1e instantie een looptijd van een jaar.

Er wordt gewerkt met een groeimodel; de programmaleider maakt inzichtelijk wat de kosten zijn van het uitrollen van de programmalijnen waar deze extra mensen of middelen vragen.

Een deel van de gemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit behoort overigens tot de reguliere werkzaamheden van de gemeente, zoals vergunningverlening en handhaving. Het gaat allereerst om een wijziging in prioritering die een intensivering ten gevolge kan hebben. Een versterking van de integrale aanpak met veel andere partners tezamen zal mogelijk andersoortige kennis en inzet vergen (informatieverzameling en casusregie).

Het programma wordt uitgelijnd langs de volgende sporen:

1. Aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking

Gericht op het verstoren van de criminele industrie door het integraal aanpakken van criminele kopstukken, faciliteerders, locaties, gelegenheden en vermogen in deze industrie.

2. Doorontwikkelen interventiestrategieën

Criminelen vinden steeds nieuwe manieren om de samenleving te ondermijnen. Het is daarom essentieel dat de overheid haar interventiestrategieën ook blijft ontwikkelen.

3. Maatschappelijke weerbaarheid

Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid is gericht op de het vergroten van de bewustwording en de sociale norm in de samenleving.

4. Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid

Hierbij draait het om bewustwording, zowel ambtelijk als bestuurlijk, van het feit dat de gemeente wordt gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren.

5. Inrichten van een meldpunt

Een meldpunt wordt ingericht waar de gemeentelijke collega's terecht kunnen met signalen m.b.t. ondermijning.

6. Intelligence

De ondersteuning vanuit intelligence is gericht op het ondersteunen van de aanpak, door middel van het opbouwen en borgen van een goede lokale informatiepositie op zowel casus als fenomeenniveau.

In de navolgende paragraaf worden de sporen nader uitgewerkt.

→ Spoor 1: Aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking

Gezamenlijk met het ondermijningsbeeld is een werkbestand met een aantal signaaldossiers aangeboden. Er zullen bovendien de komende periode regelmatig nieuwe signalen en casussen ontstaan binnen de gemeente. Een deel van de signalen en casuïstiek zal door de gemeente zelf opgepakt kunnen worden vanuit de reguliere processen.

Omdat georganiseerde criminaliteit zich veelal in het verborgene afspeelt en vaak gebruik maakt van de 'normale' legale structuren van onze samenleving, is het soms lastig hier grip op te krijgen. Daarom is het belangrijk dat alle overheidspartners signalen bij elkaar brengen, zodat meer inzicht ontstaat in wat zich in onze gemeente maar ook de regio afspeelt. Dit gezamenlijke inzicht is de basis voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Daarna kan worden bekeken wie de beste kaarten heeft om een probleem aan te pakken. Zo raakt het afpakken van criminele winsten door Belastingdienst en Justitie samen criminelen soms effectiever dan een celstraf. En met het intrekken van een vergunning of sluiting van een woning door een gemeente kan een cruciale schakel uit het criminele bedrijfsproces worden getrokken.

Naast de aanpak van deze signaaldossiers is tevens besloten om het fenomeen drugs aan te pakken. Dit is als belangrijkste fenomeen dat zich in Deventer manifesteert naar voren gekomen in het ondermijningsbeeld. Geconcludeerd is dat er nog winst te behalen valt om in gezamenlijkheid te bezien op welke terreinen de aanpak kan worden aangescherpt dan wel geïntensiveerd.

Informatieplein

Om een samenhangende effectieve aanpak in de bestrijding van georganiseerde ondermijnende criminaliteit te bereiken en gelijktijdig de overheid weerbaarder te maken is integrale samenwerking cruciaal: op lokaal, districtelijk en regionaal niveau.

In september 2017 is het informatieplein IJsselland van start gegaan. Alle bij het RIEC ON aangesloten partners kunnen signalen van georganiseerde criminaliteit inbrengen in het Informatieplein. De gemeente Deventer is naast de gemeenten Zwolle en Ommen-Hardenberg vaste deelnemer aan dit informatieplein. Tijdens het Informatieplein wordt het signaal door alle ketenpartners bekeken, waarbij vooral de vraag centraal staat of andere organisaties het signaal herkennen. Als bijvoorbeeld de gemeente het vermoeden heeft dat in een bepaald pand iets niet pluis is, dan kan blijken dat ook de politie het vermoeden heeft dat er in dat pand iets aan de hand is. In dat geval wordt het signaal verder opgewerkt door beschikbare informatie te verzamelen en naast elkaar

te leggen. Dit mondt uit in een zogenaamd preweegdocument waarin een beschrijving staat van het probleem alsmede een eerste advies voor een mogelijke integrale aanpak. Het opgestelde preweegdocument gaat, na akkoord van de lokale driehoek, vervolgens naar de districtelijke stuurploeg. In de stuurploeg zitten vertegenwoordigers van alle organisaties (op managementniveau van in ieder geval politie, Belastingdienst, OM, een burgemeester als bestuurlijke gids en het RIEC ON namens gemeenten). De stuurploeg bespreekt het document, beoordeelt het beschreven probleem en de handelingsperspectieven en beslist op basis daarvan of het probleem daadwerkelijk aangepakt gaat worden. Als de stuurploeg positief beslist, dan wordt een projectgroep opgericht die de opdracht krijgt om een plan van aanpak op te stellen. Na akkoord wordt het plan uitgevoerd. De signalen die in de gemeente Deventer worden opgehaald worden voorgelegd aan de burgemeester en/of het college van B&W alvorens in te brengen in het informatieplein.

Wat	Termijn	Verantwoordelijk	Resultaat	Capaciteit en middelen
Inbrengen geprioriteerde signalen uit werkbestand in informatieplein.	Gestart 4 ^e kwartaal 2017	Programmameider i.a.m. portefeuillehouder en lokale driehoek	procesvoorstel over procedure en structuur medio 2018 op basis van ervaringen informatieplein	regulier
Aanpak van 5 signaaldossiers te prioriteren via de lokale driehoek	Gestart 4 ^e kwartaal 2017 e.v.	Programmameider i.s.m. een nader in te stellen projectteam	Een effectieve aanpak voor elke individuele casus. De casustafels worden tevens expliciet gebruikt voor leeraspecten voor de toekomst.	Deels regulier, deels nader te bepalen, handhavingcapaciteit afhankelijk van te kiezen casuïstiek
Aanpak fenomeen drugs	Start in 1 ^e kwartaal 2018 e.v.	Senior adviseur openbare orde en veiligheid/ Programmameider	Een integrale aanpak van het fenomeen drugs inclusief geactualiseerd drugsbeleid/damoclesbeleid en toepassing hiervan.	Deels regulier via programma, deels via meerjaren veiligheidsbeleid, deels nader te bepalen via separaat plan van aanpak.
Lokale casuïstiek actueel houden, en aanvullen waar nodig	Doorlopend proces	Programmameider	t.z.t. herhalen van het maken van het ondermijningsbeeld.	Regulier en ism met meldpunt en informatieplein

→ Spoor 2: Doorontwikkelen interventiestrategieën

Criminelen vinden steeds nieuwe manieren om de samenleving te ondermijnen. Het is daarom essentieel dat de overheid haar interventiestrategieën ook blijft ontwikkelen. De nadruk van de aanpak van ondermijnende criminaliteit moet komen te liggen op vroegsignalering. Belangrijk is het om hierbij ook oog te hebben voor bronbestrijding. Problemen concentreren zich vaak rondom bepaalde families en criminele activiteiten gaan over van generatie op generatie. Het is belangrijk de daaraan ten grondslag liggende structuren en subculturen bloot te leggen en te onderzoeken hoe deze kunnen worden doorbroken. Onder andere in afstemming met de dit jaar opgestelde sentimentenmonitor worden mogelijkheden tot sociale stijging en exit-strategieën onderzocht.

Wat	Termijn	Verantwoordelijk	Resultaat	Capaciteit en middelen
Aanpak bewust en onbewuste	Start 2 ^e kwartaal	Programmameider i.a.m.	- goede informatiepositie	regulier

faciliteerders: o.a. via bewustwording en gedragsinterventies	2018, structurele aanpak	eenheidspolitie / RCIV IJsselland	op faciliteerders; - aanpak van bewuste faciliteerders; - (het vergroten van de bewustwording van faciliteerders komt aan bod bij de programmalijn 'maatschappelijke weerbaarheid vergroten')	
Organiseren van een signaalfunctie waar bewoners en instellingen hun vermoedens en onderbuikgevoelens kwijt kunnen.	2018	Programmaleider i.a.m. basisteam politie / Wij Deventer / Sociale teams	Een duidelijke signaalfunctie binnen wijken, corporaties en maatschappelijke instellingen.	Onbekend
Samenhang ondermijningsbeelden gemeenten in IJsselland	Start 2017 /2018	Districtelijke regiegroep ondermijning onder voorzitterschap burgemeester Heidema	Gezamenlijke aanpak bovenlokale aspecten van ondermijning.	Regulier / mogelijke subsidie provincie / benutten landelijk ondermijningsfonds?
Invoeren stopmodel (vergelijkbaar met aanpak OMG) in relatie tot andere delen van de gemeenten	Start 3e/4e kwartaal 2018	Programmaleider	Op basis van de ervaringen opgedaan vanuit de casustafels wordt een stopmodel geïntroduceerd waar hiervan een positief effect te verwachten is (bijvoorbeeld bij economie?)	regulier

→ Spoor 3: Maatschappelijke weerbaarheid

Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid is gericht op de het vergroten van de bewustwording en de sociale norm in de samenleving. De strategie hierachter: we willen criminaliteit afzetten tegen een maatschappelijke norm, waardoor criminaliteit als verwerpelijk en asociaal wordt gezien. Nu wordt criminaliteit nog te vaak als romantisch of als een manier om de overheid te slim af te zijn gezien. Communicatie (framing en storytelling) is essentieel bij het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid. Communicatie is daarom een belangrijk onderdeel van het programma. Per casus wordt bekeken hoe communicatie ook kan worden ingezet om de maatschappelijke norm te versterken.

Daarnaast richt de aanpak zich op branches waar faciliteerders voorkomen. We spreken deze branches aan op het belang van een schone branche. Brancheleden die criminelen helpen bij hun criminele activiteiten vertonen zelf ook crimineel gedrag. Door het maken van gedragsafspraken binnen reeds bestaande samenwerkingsstructuren (zoals bijvoorbeeld het KVO) committeren wij branches om corrigerend op te treden tegen foute brancheleden. Hierbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen branches waarmee landelijke afspraken gemaakt zijn (bijv. de beveiligingsbranche) en de branches waarmee op lokaal niveau afspraken gemaakt kunnen worden.

Wat	Termijn	Verantwoordelijk	Resultaat	Capaciteit en middelen
Branche-afspraken met faciliterende branches	Start 2 ^e kwartaal 2018	Programmaleider i.a.m. politie eenheid Oost Nederland	Afspraken met faciliterende branches (bouwmarkten, autoverhuur, elektriciens, makelaars)	regulier
Bewustwording vergroten bij ondernemers bedrijventerreinen / winkelcentra /binnenstad	gestart 3 ^e kwartaal 2017	Programmaleider/ parkmanagement/ KVO / CCV/PVO / politie MKB/Binnenstadsmanagement / brancheverenigingen	- Bijeenkomst (12 oktober 2017) met ondernemers over ondermijnende criminaliteit, verhaal uit de praktijk, en bewustwording van de mogelijkheden en gevolgen. - 29 oktober: algemene ledenvergadering SBBS - Branchegerichte communicatiestrategie - Onderzoek naar mogelijkheden voor brancheverenigingen om een zgn zwarte lijst op te stellen	Kosten voor drukwerk uitnodiging (PM) en deel van de kosten avond (€ 700,00)
Communicatie en maatschappelijke normstelling t.a.v. ondermijnende criminaliteit	Bij behalen resultaat binnen de aanpak / casuïstiek	Communicatie ism programmaleider	Duidelijke communicatie bij resultaten aanpak van ondermijning (nadruk op ondermijnende effect voor samenleving en integrale werkwijze)	regulier
Meldingsbereidheid vergroten	Start 2 ^e kwartaal 2018	Politie / Programmaleider	Meldpunt voor burgers voor signalen van ondermijning (mogelijk als onderdeel van het meldpunt openbare ruimte?) verbeterde bekendheid van verschillende meldingsmogelijkheden (gemeente, politie, Meld Misdaad Anoniem)	regulier
Verbreiden strategie maatschappelijke weerbaarheid naar doelgroepen burgers, MKB, overige niet-faciliterende branches, scholen, corporaties etc.	Op basis van evaluatie programma na 3 ^e kwartaal 2018	Projectleider	Nader te bepalen op basis van eerder opgedane ervaringen ondernemers/winkeliers/ambtelijke organisatie	PM

→ Spoor 4: Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid

Hierbij draait het om bewustwording, zowel ambtelijk als bestuurlijk, van het feit dat de gemeente wordt gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren. We moeten ervoor zorgen dat iedere

medewerker zich betrokken voelt bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast draait het om het helder krijgen van tegenstrijdige belangen binnen de organisatie (bijvoorbeeld economische belangen versus het belang om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan) en het borgen van de ambtelijke en bestuurlijke integriteit. De screening van personeel is een belangrijk aandachtspunt.

Kwetsbare gemeentelijke bedrijfsprocessen moeten geïnventariseerd worden en zo nodig anders worden ingericht zodat onrechtmatigheden worden uitgesloten. Om tot de bron te komen is het nodig om het systeem van de georganiseerde criminele netwerken te frustreren en duurzaam ineffectief te maken. De gemeente heeft hiervoor mogelijkheden op onder andere het gebied van vergunningverlening, subsidieverstrekking, bibob-procedures, stopgesprekken en bij de (ver)koop van vastgoed. Ook nieuwe mogelijkheden die barrières op kunnen werpen voor het gebruik van de gemeente als facilitator van ondermijning moeten onderzocht worden. Hierbij kan gedacht worden aan de uitbreiding van bibob-onderzoeken naar meer vergunningssoorten.

Daarnaast moeten alle medewerkers en met name alle buitendienst- en baliemedewerkers hun niet pluissignalen kwijt kunnen. Dit kan bij een in te richten meldpunt. De afscherming van vertrouwelijke en kwetsbare informatie is een aandachtspunt, evenals het borgen van de privacy van burgers.

Wat	Termijn	Verantwoordelijk	Resultaat	Capaciteit en middelen
Inventarisatie kwetsbare gemeentelijke processen	1 ^e kwartaal 2018	Programmaleider ism Gemeentesecretaris/ Regiemanager	Inzicht in kwetsbare processen.	(deels) al opgesteld in organisatie
Versterken kwetsbare gemeentelijke processen	1 ^e kwartaal 2018	Programmaleider / regiemanager	Voorstel Screening ambtelijke organisatie: welke functies komen in aanmerking voor screening, op welk niveau en welke arbeidsrechtelijke consequenties worden hieraan verbonden.	Regulier. Kosten voor screening afhankelijk van keuze. Voorstel meenemen bij VJN 2018
Integriteit risico-scan nieuwe bestuurders	1 ^e kwartaal 2018	Griffie / burgemeester	Wijziging regelement van orde	regulier
Vergroten Ambtelijke bewustwording	Gestart; continue proces	Programmaleider i.s.m. RIEC ON	27 november 2017: presentatie ondermijningsbeeld en programma	regulier
Vergroten bestuurlijke bewustwording (B&W en Raad)	Na verkiezingen maart 2018	Griffie / Programmaleider i.s.m. RIEC ON	Training voor bestuurders m.b.t. signalen ondermijnende criminaliteit en kennis over wat daarmee te doen.	regulier
Inzet op integriteit	gestart	Programmaleider / vertrouwenspersoon integriteit / SIZO /P&O / privacy-jurist/ directieraad	Onderdeel van campagne I.I.O. n.a.v. wilde ganzen	PM
Lijst van uitnodigingen B&W nakijken of	1 ^e kwartaal 2018	Concernstaf i.s.m. programmaleider	Integriteit bestuurders waarborgen	regulier

alles in orde is.				
-------------------	--	--	--	--

→ **Spoor 5: Inrichten van een meldpunt**

Het inrichten van een meldpunt waar de gemeentelijke collega's terecht kunnen met signalen m.b.t. ondermijning. Deze voorwaarde wordt algemeen beschouwd als een essentieel onderdeel van de aanpak. Het meldpunt is tevens coördinatiepunt binnen de gemeente, eerste aanspreekpunt voor (justitiële)partners en past selectiecriteria toe, neemt deel in casustafels.

Wat	Termijn	Verantwoordelijk	Resultaat	Capaciteit en middelen
Inrichten intern meldpunt	1 ^e kwartaal 2018	Programmameider	Een goed geëquipeerd en functionerend meldpunt / informatieknooppunt, b.v via mailadres meldeenvermoeden@deventer.nl Voorstel in afstemming met het op te zetten deelprogramma Integriteit/Ondermijning/informatieveiligheid en privacy Hiervoor volgt een separaat voorstel	Regulier, deels onbekend. Voorstel meenemen bij VJN 2018
Jaarlijkse rapportage	Einde programma e/v	Programmameider	Jaarlijks zal een rapportage worden opgesteld over de aard van de meldingen en de opvolging hiervan	

→ **Spoor 6: Intelligence**

Intelligence ondersteunt de integrale aanpak met gemeentelijke informatie op subject en objectniveau, het maken van analyses van gebieden en op thema en het in kaart brengen van (nieuwe) fenomenen. Daarnaast zal bezien moeten worden op welke wijze de uitwisseling van informatie tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen beter en meer gestructureerd, georganiseerd c.q. gecoördineerd kan worden. Dit zal de levering van informatie ten behoeve van het informatieplein IJsselland en de gezamenlijke aanpak met de lokale en regionale ketenpartners ten goede komen. De ervaring op dit moment is dat het uitvragen van informatie bij de verschillende afdelingen uit de diverse systemen een zeer arbeidsintensief (veelal handmatig) en tijdrovende activiteit is. Aandacht zal hierbij moeten zijn voor de juridische en privacy aspecten.

Actielijn	Termijn	Verantwoordelijk	Resultaat	Capaciteit en middelen
Inventarisatie van huidige beschikbare informatiebronnen en systeeminformatie	1 ^e kwartaal 2018	Programmameider / e-adviseur	Goede lokale informatiepositie	regulier
Ontwikkelen sturing- en monitorinstrument informatievoorziening	1 ^e kwartaal 2018	Programmameider / e-adviseur / informatieveiligheidsadviseur (SIZO) en privacy-jurist	Goede lokale informatiepositie	PM
Inzet van datascience bij de fenomeenaanpak en casuïstiek	In afstemming met onderzoek en	Programmameider ism onderzoeker/data-scientist	Inzicht in patronen en samenhang tussen ondermijnende criminele	PM

	statistiek		activiteiten en de gerichte sturing hierop	
Afstemming privacy jurist en informatieveiligheidsadviseur	Doorlopend	Programmaleider	Waarborgen privacy en informatieveiligheid	regulier

5. Programmasturing en capaciteit

Per programmalijn zullen verschillende deelprogrammavoorstellen en acties moeten worden uitgezet. Er zullen om die reden ook meerdere deelprogramma(werk)groepen moeten worden ingesteld. Om de samenhang te borgen tussen de verschillende programmalijnen en de inbedding in de staande gemeentelijke organisatie wordt voorgesteld tevens een ambtelijke stuurgroep in te stellen.

Bestuurlijke portefeuillehouder

De verschillende sporen zullen op enig moment alle portefeuilles van het college van B&W raken. De verschillende portefeuillehouders zullen op de hoogte gehouden worden van acties en activiteiten binnen hun portefeuille. De bestuurlijke coördinatie ligt bij burgemeester Heidema

Budget

Voor de opstart van het programma is een bedrag van € 100.000 beschikbaar voor de uren van de programmaleider. Overige opstartkosten zullen in eerste instantie worden gedekt vanuit programma 2. In de opmaat naar de voorjaarsnota zullen een aantal uitvoeringsscenario's worden uitgewerkt variërend van een minimaal uitvoeringsniveau binnen de aanpak tot een stevige uitvoering van de in dit plan verwoorde ambitie inclusief de hiervoor benodigde financiële middelen. Bij de voorjaarsnota 2018 zal een voorstel worden gedaan voor middelen voor de aanpak op basis van de eerste ervaringen en de scenario's.

verantwoording & Evaluatie

Midtermreview: maart/april 2018
 Deelprojectvoorstellen: zie fasering
 Evaluatie: oktober 2018

ONDERMIJNINGSBEELD — DEVENTER —

Een beeld van de ondermijnende criminaliteit in de gemeente Deventer

ONDERMIJNING: criminele activiteiten waarbij legale structuren worden misbruikt en waardoor de fundamenten van de maatschappij worden aangetast.

Ondermijning is
(georganiseerde)
misdad dichtbij

verzwakken

aantasten

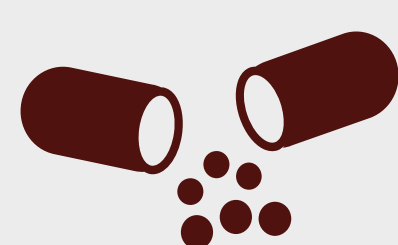
SYNONIEMEN

uithollen

slopen

aanvreten

FENOMENEN

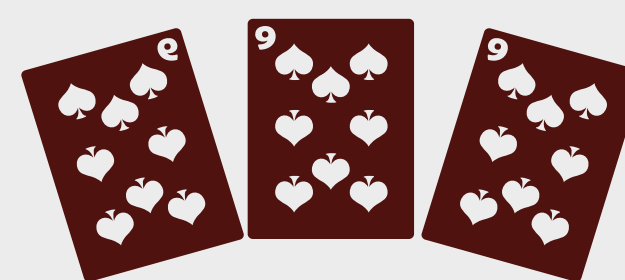
Drugs

Handel in hard- en softdrugs

Drugsgebruik

Hennepteelt

Maatschappelijke acceptatie

Illegaal gokken

Poker en illegale gokzuilen

In: horecagelegenheden, leegstaande panden, internetcafés, belwinkels, garageboxen en kapsalons

Arbeidsuitbuiting

Slechte werkomstandigheden

In relatie tot illegaal kamerverhuur: woninghuur wordt ingehouden op werkloon, slechte huisvesting, hoge huren en overbewoning

Zorgfraude

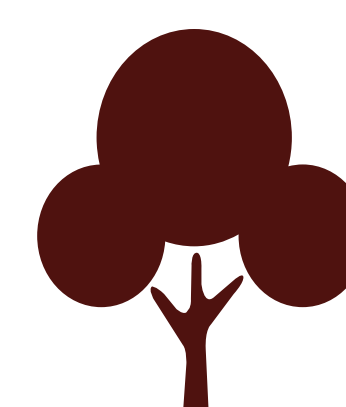
Zorg declareren, maar niet leveren

Zorgfraude en illegale kamerverhuur

Niet de benodigde expertise

Vraagtekens bij de kwaliteit van zorg

Milieu

Afvaldumpingen

Verwijderen asbest zonder registratie

Vervuilde grond

Afvoeren witgoed zonder registratie

Gelegenheden

Bij de uitvoering van criminele activiteiten en voor het investeren van de verkregen winsten is de criminele ondernemer aangewezen op de mogelijkheden die de plaatselijke infrastructuur en faciliteiten bieden. De volgende aspecten maken de gemeente Deventer aantrekkelijk voor criminelen:

LIGGING

AFSTEMMING AFDELINGEN

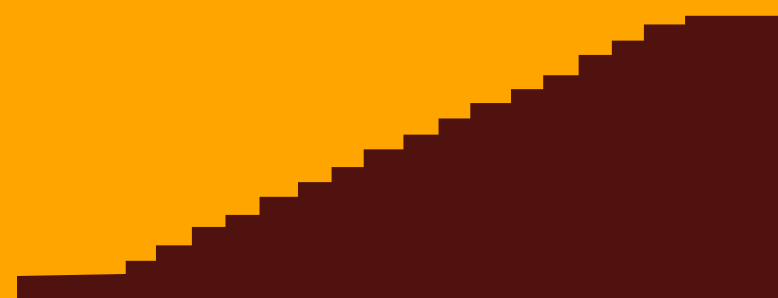
GEBREK CAPACITEIT EN PRIORITEIT

KWETSBARE PERSONEN

COMMUNICATIE EN DELEN INFORMATIE

MAATSCHAPPELIJKE LADDER

Witte vlekken

Fenomenen waar niet tot nauwelijks zicht op is, worden witte vlekken genoemd.

Achterliggende (georganiseerde) netwerken

Politie:

Pgb-fraude, milieucriminaliteit, kameronderverhuur en de grote criminelen vs kruimeldieven

Witteboorden criminaliteit

Gemeente:

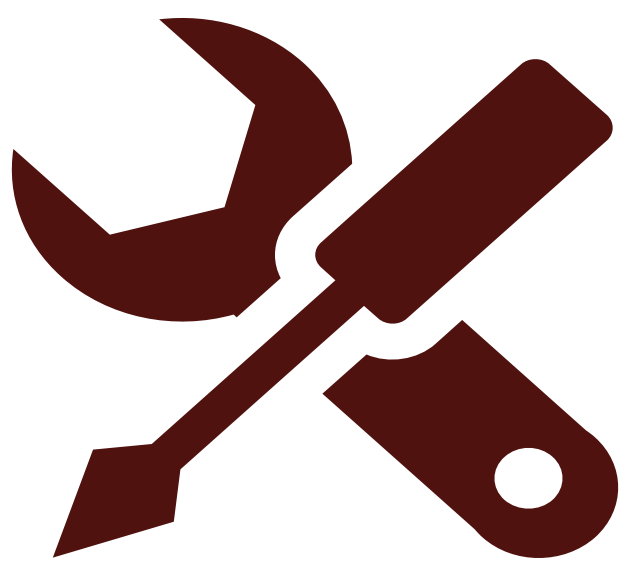
Buitengebied, bedrijventerreinen en vrijplaatsen

Productie van harddrugs

'Wel vermoedens, geen zicht'

Aanbevelingen

CAPACITEIT

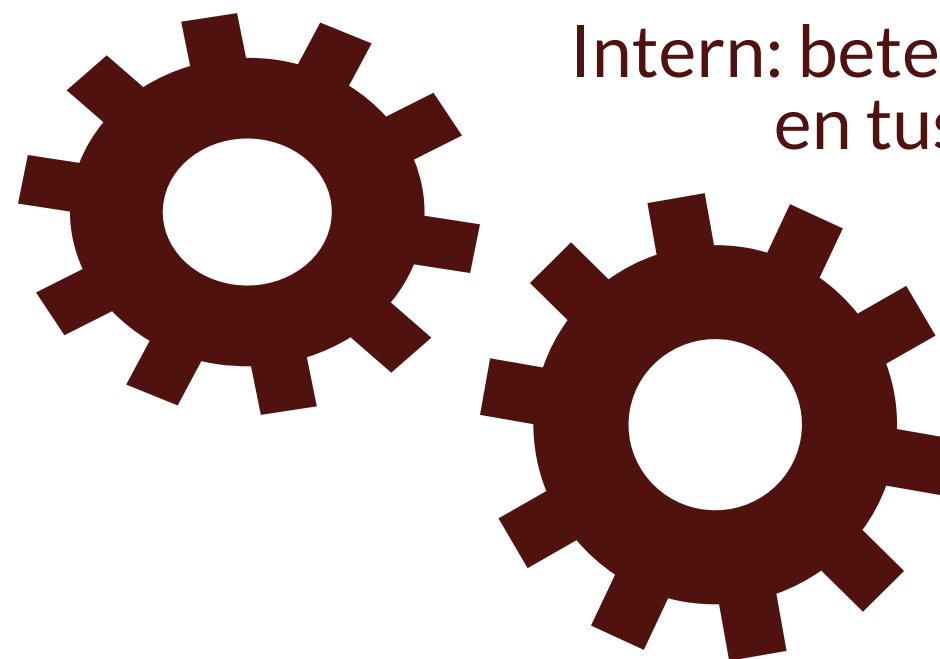
Inzet capaciteit
Uitbreiding capaciteit

MEER TOEZICHT & HANDHAVING

vergroten kennis ondermijning

SAMENWERKING

Intern: betere afstemming binnen en tussen afdelingen

Extern: verbeteren communicatie en uitwisseling van informatie

MELDPUNT

Van signaal naar actie

